

אָרויץ גָּדוּד (שם יח ל), וּבָךְ בַּחַר יְהוּ"ה (דברים 10), אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בְּךָ (שמות לב יג), נְגִילָה וְנִשְׁמָחָה בְּךָ (שיר א ד), בְּהוֹן בְּרוּךְ כְּבוֹד יְהוּ"ה מִמְקוֹמוֹ (יחזקאל ג יב).

דִּיקָנָא, בְּסִפְרָא בְּן סִירָא, קָלִיל דִּיקָן קוֹרְטָמָן, עַב דִּיקָן אִיהוּ בְּרַבּוּיָא דִּלִּיקָא בְּלַחוּתָא דִּילִיָּה, וּבְגִין דָּא אִיהוּ פְתִיָּא שְׁטָיָא, (אמר רבי שמעון) מָאן דְּלִית לֵיהּ דִּיקָנָא בְּאַנְפּוּי וּבְפּוּמוּי אֶלָּא זְעִיר, הוּא פְקִיָּא (פְּקִיָּא), דְּמָרָה יְרוּקָא אִיהִי אֲתַגְבַּרְתָּ עָלֶיהָ, וְלִית בֵּיהּ לַחוּתָא כָּלְל, דִּיקָנָא בִּינוּנִית דָּא אִיהוּ אִישׁ תָּם, דְּעִתִּיהּ שְׁלִים, מָאן דְּלִית לֵיהּ דִּיקָנָא בְּאַנְפּוּי כָּלְל, מָרָה קָרִירָא וַיִּבְשָׁתָא אֲתַגְבַּרְתָּ עָלוּי, לִית בֵּיהּ לַחוּת וְחַמִּימוֹת כָּלְל, מְאִרִי דְעַצִּיבוּ אִיהוּ, עוֹבְדוּי פְּאֲתָתָא.

תָּא חֲזִי אִית בְּנֵי נֶשֶׁא דְמַמְלָלָן בְּנַעֲנוּעָא דְעִינִין, וְאַחַרְנִין בְּנַעֲנוּעָא דִּידִין, וְאַחַרְנִין בְּנַעֲנוּעָא דְרִישָׁא, וְאַחַרְנִין בְּנַעֲנוּעָא דְגוּפָא, וְאַחַרְנִין בְּנַעֲנוּעָא דְרַגְלִין, דָּא אִיהוּ דְבָכָל אֲתַר דְנִשְׁמָתִיהּ בֵּיהּ, תַּמָּן עָבִיד נַעֲנוּעָא יִתִּיר בְּהֵוּא אֲתַר.

אָמַר לִיָּה רַבִּי אֶלְעָזָר, אָבָא, וְכִי נִשְׁמָתָא לָא אִיהִי בְּאֲתַר יְדִיעָא בְּלָבָא, וְאֲתַפְשָׁטוּתָהּ בְּכָל אַבְרִין דְּלָבָא, אָמַר לִיָּה בְּרִי, וְהָא כְּתִיב בְּהָ (רות 1) וַתִּגַּל מְרַגְלוֹתָיו וַתִּשְׁכַּב, כְּפּוּם עוֹבְדוּי דְּבַר נֶשׁ הָכִי נִפְיָא לָהּ מֵאַתְרָהָא, וְנַחֲתִית לָהּ לְבַר מֵאַתְרָהָא, כְּגוּוּנָא דְשִׁכְנַתָּא דְאַתְמַר בְּהָ (ישעיה נא) וּבְכַפְשֵׁיכֶם שְׁלַחָה אִמְכֶם, וַתִּיּוֹבְקָתָא שְׁלִימָתָא, מָאן דְּאַתִּיב לָהּ לְאַתְרָהָא דְהוֹת בְּקַדְמִיתָא, דְּבִזְמַנָּא דְנִשְׁמָתָא אִיהִי בְּלָבָא אֲתַקְרִיאַת מְטְרוּנִיתָא, כַּד נִפְקַת מִלָּבָא לָא אֲתַקְרִיאַת מְטְרוּנִיתָא, כְּפּוּם חוּבוּי דְּבַר נֶשׁ הָכִי נַחֲתִית לָהּ מִדְּרָגָא לְדְרָגָא וּמֵאַבְרָ לְאַבְרָ, עַד דְנַחֲתִית לָהּ לְרַגְלֵי, וּכְפּוּם זְכוּוֹן דִּילִיָּה הָכִי סְלִיקַת, עַד דְסְלִיקַת לְאַתְרָהָא, וּבְגִין דָּא בְּכָל אֲתַר דְנַחֲתַת, תַּמָּן עָבַדְתָּ תְּנוּעָה יִתְרָה בְּהֵוּא אָבַר יִתִּיר מֵאַחַרְנִין.

שְׂרָטוּטִין דִּידִין אֲשַׁפְחָנָא דְאִינוּן כְּעַנְפִין דְּאִילָנָא, מְנַהוּן אָרִיכִין, מְנַהוּן קְצָרִין, מְנַהוּן מְשֻׁלְבִין, מְנַהוּן בְּעַגּוּלָא זְעִירִין.

אֲשַׁבְחָנָא בְּרָזָא דְמַתְנִיתָא, דְטוּרִין רַמָּאִין עַמִּיקִין, גוֹ סוּסְפִיתָא, קוּוּטְרָא, קְטָרָא דְקְטָרִין, תַּמָּן הוּהּ חַד אוּכְמָא בְּלָא רַגְלִין, מְפַכְפְּףָּהּ הַפּוּכִין, גוּף טְרִיף, כַּד הוּהּ יְתִיב אָזִיל, כַּד הוּהּ אָזִיל יְתִיב, כַּד הוּהּ אָזִיל מְהַפֵּף טוּרִין, כַּד הוּהּ יְתִיב מְעַקֵּר טְנָרִין, מָאן דְאַעְרַע בֵּיהּ טְרִיף לִיָּה וְקָטִיל לִיָּה, וְלָא אַהֲנִי, זְכָאָה אִיהוּ מָאן דְאַסְתַּמַּר מְנִיָּה.

כָּל דִּיוֹקָנִין דְבְּנֵי עֲלָמָא בֵּיהּ רְשִׁימִין, כָּל צִיּוּרִין בֵּיהּ מְצוּיָרִין, כָּל גְּוּוּנִין בֵּיהּ מְרַקְמִין, דְסְטָרִין אַחַרְנִין כְּמָה עַנְפִין תְּלִיין מְנִיָּה, דְשְׂרָבִיטִין

דְנוּרָא מְלֵהָטָא דְזָרִיק, כְּמָה גְלַגְלִין סְחָרִין לִיה, כְּלָהוּ מְלִיִן עֵינִין דְגוּמְרִין
דְנוּרָא מְלֵהָטִין, מְנָהוּן מְזִדְעָזְעָאן חֵיילִין וּמְשָׁרִיִן, לִית בְּהוּן רַחֲמָנוּתָא
כָּלל, זַפְאָה אִיהוּ מָאן דְאַסְתָּמַר מְנִיה.

בִּיה רְשׁוּמִין דִּיּוֹקְנִין דְחִיוּן בִּישִׁין, דְאִינוּן מְזַל אַרְיָה, מְזַל שׁוּר מוּעַד,
מְזַל נְשָׁר, מְזַל אָדָם, כָּל נוּגֵי יָמָא מְסָאָבִין בִּיה מְצוּיִרִין, וְעוּפִין
וְחִיוּן דְסִטְרָא דְמְסָאָבוּ בִּיה רְשִׁימִין וּמְצוּיִרִין, דְכְּלָהוּ מוּעַדִין לְקַלְקַל,
כְּמָה שְׂרָבִיטִין וְנְצוּצִין אֲזִדְרִיקוּ מְנִיה עַל בְּנֵי נְשָׂא, וְאִינוּן נְשָׁמְתִין
דְחֵיבִיא, דְקָא מְרַפִּיבִין עַל בְּנֵי נְשָׂא, מְנָהוּן דְכוּרִין מְנָהוּן נוֹקְבִין, לְזַמְנִין
מְרַפִּיבִין נוֹקְבִין עַל דְכוּרִין, לְזַמְנִין דְכוּרִין עַל נוֹקְבִין, כַּד אֲזִדְרִיקוּ לָא
אֲזִדְרִיקוּ לְאַתֵּר יְדִיעָא, אֲלָא כָּל חַד בְּאַתֵּר דְלָא (דף קלג ע"א) מְנִיה. וְוִי לֹון
לְאִינוּן טִיפִין, דְאִינוּן נְצוּצִין וְשְׂרָבִיטִין אַעֲרֵעוּ בִּינֵיהוּ, אֲלִין שְׁטִיִן דְלָא
מְסִתְמָרִין גְרַמִּיָּהוּ בְּזוּוּגָא דְלָהוּן, מְרַפִּיבִין לֹון בְּהוּן, וְאַתְעֵבִיד אִילְנָא
דְעַץ הַדְעַת טוֹב וְרַע.

נוֹקְבָא אִית לִיה דְאַתְקָרִיאַת לְהַט הַחֲרִב הַמְתַּהֲפֶכֶת, דְכָל גְּלַגּוּלִין
דְנִשְׁמָתִין בִּיה מְתַהֲפֶכֶין, לְזַמְנִין מְטָה לְנַחֵשׁ, לְזַמְנִין נַחֵשׁ לְמְטָה,
וְהָכִי מְתַהֲפֶכָא דְכוּרָא לְנוֹקְבָא, נוֹקְבָא לְדְכוּרָא, וְאֲלִין דְהַפְּכִין לְשִׁלְחָנָם
גְרַמִּין הַפּוֹכִין אֲלִין. הַפְּכֶפֶךְ דְכְּלָהוּ לְהַט הַחֲרִב הַמְתַּהֲפֶכֶת מְרַע לְטוֹב
וּמְטָב לְבִישׁ, וְהָכָא רְזָא דְצַדִּיק וְרַע לֹו רָשָׁע וְטוֹב לֹו, וְדָא אִיהוּ גּוּלָל
אוֹר מְפַנֵּי חֲשֵׁךְ וְחֲשֵׁךְ מְפַנֵּי אוֹר, מָאן דְאַלִּים גָּבַר, כַּד אֲלִים נוֹקְבָא עַל
דְכוּרָא בְּגַלְגּוּלָא דִּילִיה לִית לִיה דִּיקְנָא, עֶקֶר הוּא, עוּבְדוּי כְּבַעֲרָא,
תוּעֵבָה אִיהוּ.

וְהָכִי אִינוּן מְתַהֲפֶכֶין דְרַגִּין מְדִינָא לְרַחֲמֵי וּמְרַחֲמֵי לְדִינָא, כְּגוּוּנָא דְסִטְרָא
דְדִכּוּי הָכִי מְתַהֲפֶכֶין מְסִטְרָא דְמְסָאָבוּ, אִם אֲלִים גָּבַר, וְהוּא יְהִיָּה
פְּרָא אָדָם יְדוּ כַּפֵּל (כְּרַאשִׁית טו יב), וְאִם אֲלִימָא נוֹקְבָא יְד כַּל בּוּ, אִית שְׁלִטְנוּתָא
לְבִישׁ וְאִית שְׁלִטְנוּתָא לְטָב, אִית שְׁלִטְנוּתָא דְשְׁלִיט (סְלִיק) דָּא עַל דָּא,
וְאִית שְׁלִטְנוּתָא דְנִיאוּפִין, כַּד שְׁלִיט זּוּנָה עֲלִיה, כְּלָהוּ כְּעִירָן אַתִּין עֲלִיה,
כְּמָה דְאַשְׁפַּחְנָא בְּנְבוּכַדְנֶאצַּר, דְאַתְמַר בִּיה (דְנִיאַל ד כב) וּמְבַנֵּי אֲנָשָׂא טְרִיד
וְעֲשָׂבָא כְּתוּרִין לִיה יְטַעֲמוּן עַד דְשַׁבְעָה עַדנִין יַחְלָפוּן עֲלוּהִי, דְאִינוּן
שַׁבְעָה כְּכַבֵּי דִּילִיה, יַתְחַלְפוּן עֲלוּהִי מְדְכוּרִין לְנוֹקְבִין, וּבְגִין דָּא כַּד
גְּלַגּוּלָא דְנוֹקְבָא קָא רְכִיבַת עֲלִיה, עוּבְדוּי אִיהוּ פְּאַתְתָּא, כַּד מְלִיל מְלִיל
בְּפִתְיָחוּ דִּידִין, וְקִלְיָה וְדְבוּרִיָּה וְכָל עוּבְדוּי פְּאַתְתָּא, תוּעֵבָה אִיהוּ, וּבְגִין
דָּא מְבָרְכִין יִשְׂרָאֵל עֲמָא קְדִישָׁא, בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
שְׁלָא עֲשֵׂנִי אִשָּׁה.

אמר ליה רבי אלעזר, אבא, שמענא דאית נפשא דמרכיבין לה בכלבא, ובגין דא אמר דוד (תהלים כב כא) הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי, מאי יחידתי דא נשמתא, וכי נשמתא אתרכיבת בכלב, אמר ליה ברי אין, בההוא ערל נחש הקדמוני דפתי לתוה ולבני נשא, דא איהו פלב, ודא יצר הרע דאתא בההוא עלמא מורכב עליה לקבלא עונשיה.

ואית נשמתי אחרנין דקא אתיין בגלגולא בכמה חיון, דאתקריאו מזל אריה, מזל שור, מזל נשר, מזל בתולה, מזל עקרב, מזל טלה, מזל מאדים, מזל נחש, מזל דגים, כמה דאשפחנא בתרין עשר שבטין דאתמתילו לחיון, דא לאריה גור אריה יהודה (בראשית מט ט), יוסף בכור שורו, יששכר חמור גרם, יהי דן נחש עלי דרף, בנימין זאב יטרף, וברי כל דא רזא דגלגולא דיצר הרע, אית למאן דאיהו דמא לאריה, ואית למאן דאיהו דמא לחווא, ואית למאן דאיהו דמא פחמור, לכל ברין אשתני פפום עובדיהון, וכפום שעתא דאתעבידו בה.

ועם כל דא זפאה נשמתא שליט עליה ורכיב עליה, פבר נש דרכיב על סוסיא או על חמריה, ווי ליה למאן דחווא שליט עליה, האי אתקרי רשע גמור, ומאן דאיהו שליט עליה איהו אתקרי צדיק גמור, ועליה אתמר (ישעיה מג ד) ואתן אדם תחתך, אדם בליעל איש און, ולאמים תחת נפשך (שם), דכד בר נש איהו שליט על יצריה, הכי איהו שליט על כל שנאוי, ואם יצריה שליט עליה שנאוי שלטין עליה.

וברי אשפחנא במתניתין, ברזא דשרטוטין וציורין וגוונין, בסתרא דרזין טמירא דטמירין, דאדם דבריאה דאיהו קדמון לכל קדומים רכיב באריה, סטא לימינא, ועביד שרטוטין, דאינון אורחין ושבילין דימא דאורייתא, דעלייהו אתמר (שם מג טז) הנותן בים דרף ובמים עזה נתיבה, אדם דיצירה רכיב בשור וסטא לשמאלא, ונטיל אשא בפמייה (ד' קלג ע"ב) וצייר ציורין, אדם דעשיה רכיב בנשר ונטיל רוחא בפומוי וסטא למזרח באנפוי, ועבד גוונין בעינין באנפין. אמר ליה מאן אדם דבריאה ויצירה ועשיה הכא, אמר ליה ברי האי איהו דאתמר ביה ואדם אין, ומותר האדם מן הבהמה אין (קהלת ג יט), ואיהו אדם דבריאה, דבהאי ברא עלת העלות כל בריין, אדם דיצירה חכמה, עליה אתמר (איוב כח כ) והחכמה מאין תמצא, דאיהו י' מאין, דביה צייר כל ציורין דעלמא, ביה צייר עינין וחוטמא נוקבין דחוטמא נוקבין דאודנין ופומא, כל נקודין וציורין דאינון עזקא לאת י', ואיהי בהון פאבנא בריש עזקא, אדם דעשיה דא

ו' מאין, בינה, איהי אם כל חי, מעשה בראשית, בה אתעבידו כל עובדין דעובדא דבראשית, וגוונין.

אריה דביה עביד שרטוטין, דא חסד ימינא, שור דביה צייר ציורין, דא גבורה, נשר באמצעיתא, דבה אשתמודעו כל גוונין, ודא תפארת, שפירו דכלא, דכל גוונין נהרין ביה, ונצח הוד יסוד אינון לקבל תלת אבהן.

בר שרטוטין וציורין ועובדין, אינון אתחזין בשכינתא תתאה, דאיהי דמות אדם, ועלה אתמר (הושע יב יא) וכיד הנביאים אדמה, פלא אתחזי בה לתתאה, ולית בר נש יכיל למנדע ולאסתפלא בשרטוטין וציורין וגוונין דלעילא אלא בה, ובגינה אתמר (שמות לג כג) וראית את אהורי, אבל לעילא מינה ופני לא יראו (שם). דלית בריה דיכילא לאסתפלא תמן, בתקיפו דצחצוחים, ונהורא דגוונין, דעלייהו אתמר (שם כ) פי לא יראני האדם וחי, וכי באנפוי דמשה לא הו' יכלין לאסתפלא, כל שפן בעמודא דאמצעיתא, דאיהו כליל כל שרטוטין וציורין וגוונין, וביה נהרין פלהו, ואיהו כליל בכלהו (בלל דבלהו).

ובגין דא אתקרי ש, כליל תלת ענפין דאינון תלת אבהן, ודא איהו רזא ושכבתי עם אבותי (בראשית מז ל), ובגין דא מלכות איהי ב"ת יחידה, שב"ת, דבה אתגליין כל גוונין ושרטוטין וציורין לבני נשא, ובה יכלין למנדע כל מה דלעילא, ולא באתר אחרא, דאיהי פגוונא דאספקלריאה, דאשתמודע בה פרצופין דאנפין. שרטוטין דידין אינון אילנא דחיי, פד אינון פתיחן למעבד טיבו, פשושנה דאיהי פתיחא לקבלא, ולאדקא ריחא טבא.

ואית עובדין טבין דאינון איבא לאילנא, פגון צדקה, וכמה פקודין דתליין בידין למעבד בהון טיבו, ידין דלא אתחזין בהון שרטוטין, לאו איהו דיוקנא מאילנא דחיי, ואית שרטוטין בארז מישר מסטרא דיצרא טבא, ואחרנין מסטרא דיצרא בישא, דאלין פתיחין לטיבו, ואלין פתיחין לביש, ואית דמורפבין אלין באלין, אילנא דטוב עם רע, ורע עם טוב, אלין אינון דידיהון זמנין עבדין טב וזמנין עבדין ביש, ידין דעבדין טיבו כל יומוי, אלין אינון מאילנא דחיי, ואלין דעבדין טוב ורע, אלין אינון מאילנא דטוב ורע, וידין דכל יומוי עבדין בהון עובדין בישין, דא איהו מאילנא דאתמר ביה (ישעיה ה ב) ויקו לעשות ענבים ויעש באושים, ואית אילנא דלא עביד פירין, ואיהו עקר, אלין אינון דלית בהון עובדין טבין, ובגין דא אמרו מארי מתניתין לא המדרש עקר אלא